

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40

E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України (далі – ДРС) відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму безоплатної приватизації земельних ділянок» (далі – проект Закону), разом з додатками, поданий листом Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру (далі – Держгеокадастр) від 05.11.2021 № 6-28-0.221-13884/2-21.

За результатами проведеного аналізу проекту Закону та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 та 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) ДРС,

встановила:

проектом Закону пропонується змінити механізм безоплатної приватизації земельних ділянок, зокрема, шляхом монетизації права на безоплатну приватизацію, з метою можливості його реалізації кожним громадянином України при здійсненні продажу земельних ділянок державної власності тощо.

На думку розробника, прийняття проекту Закону забезпечить усунення корупційних ризиків та спрощення механізму безоплатної приватизації земельних ділянок.

ДРС підтримує необхідність усунення корупційних ризиків та перешкод під час здійснення громадянами України їх прав на безоплатну приватизацію земельних ділянок, разом з тим повідомляємо, що проект Закону не може бути погодженим у запропонованій редакції, оскільки Держгеокадастром під час його підготовки не дотримано вимог статей 4 та 8 Закону.

Зауважуємо також, що назва проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму безоплатної приватизації земельних ділянок» протирічить самій суті проекту Закону, оскільки запропоноване регулювання направлене на скасування процедури безоплатної приватизації земельних ділянок.

АСУД "ДОК ПРОФ З"

РІШЕННЯ № 606 від 09.12.2021

Кучер Олексій Володимирович

КЕП Кучер Олексій Володимирович

58E2D9E7F900307B040000003BF53000408B8E00

РІШЕННЯ № 606 від 09.12.2021

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проектів регуляторних актів з урахуванням як самого проекту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проекту акта (далі – АРВ).

У даному випадку наданий розробником АРВ до проекту Закону містить формальний опис запропонованого ним регулювання, не є інформативним та не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами) (далі – Методика).

Так у розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики, розробник має чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання, зробити аналіз цієї проблеми та оцінку її важливості, зокрема, визначити основні групи, на які проблема справляє вплив.

Водночас під час визначення кола проблемних питань, які передбачається розв'язати шляхом запропонованого регулювання, розробником зазначено, що через численність стадій процедури приватизації земельних ділянок будь-яке оскарження дій чи бездіяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування лише призводить до подальшого затягування процесу приватизації земельних ділянок і, як наслідок, зменшує шанси на успішне завершення цієї процедури.

Додатково вказано, що «безоплатна приватизація» в існуючому вигляді є потужним джерелом корупції, стимулює соціальну нерівність і за сприяння уповноважених державних органів, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб безоплатну приватизацію земельних ділянок, не наданих у користування, використовують для практично необмеженого та непрозорого перерозподілу земельних ділянок на користь «потрібних» осіб.

Водночас у цьому розділі відсутні будь-які статистичні дані та інша інформація щодо обсягів таких порушень, та яка підтверджує, що запропоновані розробником зміни повністю чи частково вирішать проблемні питання, на які направлене регулювання.

Також розробником не охарактеризовано та не оцінено сфери, на які проблема має найбільший негативний вплив, та не визначено основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив.

Натомість розробник пропонує взагалі скасувати норми законодавства щодо можливості безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами України та суб'єктами господарювання, зазначивши лише, що проект Закону не матиме впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання.

Слід зазначити, що така інформація не відповідає дійсності, оскільки окремі норми проекту Закону спрямовані також на врегулювання земельних питань членами фермерських господарств, іншими юридичними особами (наприклад,

нормами статті 27 змін до Земельного кодексу України розробник пропонує скасувати можливість збереження права на землю сільськогосподарських підприємств, установ, організацій, особистих селянських і фермерських господарств у встановлених законодавством випадках тощо).

Також нормами статті 40 проекту Закону (зміни до Житлового кодексу України) пропонується надавати земельні ділянки для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і гаражного будівництва на умовах оренди, скасовуючи право безоплатної передачі відповідних земельних ділянок або набуття їх у власність за цивільно-правовими угодами.

Разом з тим, нормами статті 41 проекту Закону (зміни до Житлового кодексу України) пропонується виключити норму щодо можливості безоплатної передачі у власність або надання в оренду житлово-будівельних (житлових) та гаражно-будівельних кооперативів, залишивши за ними права виключно набувати земельні ділянки у власність за цивільно-правовими угодами.

Зазначаємо, що одним із принципів державної регуляторної політики є, зокрема, доцільність - обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми.

У розділі II АРВ «Цілі державного регулювання» необхідно чітко визначити цілі державного регулювання, що мають бути безпосередньо пов'язані із розв'язанням проблеми. Цілі державного регулювання, задекларовані розробником у цьому розділі, не відповідають проблемам, визначеним у I розділі АРВ, є абстрактними та не вимірюваними. Зокрема розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, які характеризували б досягнення мети регулювання.

Повідомляємо, що замість зазначення корупційних чинників, необхідно чітко визначити цілі державного регулювання, які мають бути пов'язані з проблемою, що пропонується розв'язати (із зазначенням відповідних індикаторів «зменшити», «виключити», «скасувати» тощо).

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення встановлених цілей» АРВ, в таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів господарювання» не зазначено кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, а також питому вагу групи у загальній кількості (відсотків).

Однак розробник обмежився виключно текстовим та формальним описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування обраних альтернатив, характеристика яких полягає, переважно, у виконанні або невиконанні вимог чинного законодавства.

Повідомляємо, що відсутність чітко встановленого кола таких суб'єктів господарювання не дозволять в подальшому здійснити розрахунки витрат, згідно з додатками 2-4 до Методики.

Крім того в таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів господарювання» розробником не наведено жодних аналітичних даних та/або розрахунків вигод та витрат суб'єктів господарювання, яких вони зазнають, як внаслідок

впровадження проекту Закону, так і внаслідок застосування альтернативного способу досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Натомість лише зазначено, що проект Закону не впливатиме на інтереси суб'єктів господарювання.

Також у таблицях «Оцінка впливу на сферу інтересів держави» та «Оцінка впливу на сферу інтересів громадян» розробником не наведені розрахунки та не проаналізовані відповідні витрати Альтернативи 1 «Збереження ситуації, яка існує на даний час».

Звертаємо увагу розробника, що наведена інформація також не відповідає дійсності, беручи до уваги також зміни, які пропонуються внести до статей 12, 13, 20 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантій їх соціального захисту».

При цьому жодних розрахунків та навіть припущень щодо витрат, які понесе держава у зв'язку з запропонованим регулюванням, а також можливих джерел покриття цих витрат, розробником не наведено.

Також в АРВ розробник взагалі не навів інформацію щодо кількості осіб, які матимуть право скористатися передбаченими проектом Закону пільгами та, відповідно, отримати кошти для реалізації своїх прав.

Зауважуємо, що оскільки розробник обмежився переважно текстовим і формальним наведенням інформації, характеристика якої полягає у необхідності прийняття запропонованого ним регулювання, а також не здійснив відповідні розрахунки витрат для держави та суб'єктів господарювання (згідно з додатками 2, 3 та 4 до Методики), ДРС дійшла висновку, що результат дії проекту Закону та рівень досягнення цілей державного регулювання у спосіб визначений Законом, розробником не доведено.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держава, суб'єкти господарювання, громадяни).

Підсумовуючи викладене, вказані обставини унеможливають надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не достатньо проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного.

Зазначене є порушенням принципу ефективності, тобто, забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

У розділі V «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» АРВ розробником не описано механізму дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог (зазначити, яким чином будуть діяти норми цього акта, та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності). Натомість розробником лише зазначено короткий виклад змісту проекту Закону.

У розділі VI АРВ «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги» розробником не здійснені розрахунки витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта та бюджетні витрати на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва згідно з Додатками 2 - 4 до Методики, що не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів держави та суб'єктів господарювання, та чи є обраний спосіб регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат держави та суб'єктів господарювання.

Також зазначаємо, що відповідно до вимог Методики, якщо питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, необхідно здійснити розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком 4 до Методики (М-Тест).

Зважаючи на вищевикладене, за результатами розгляду положень проекту Закону та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект акта розроблений з порушенням ключових принципів державної регуляторної політики, таких як: доцільність, адекватність, ефективність та збалансованість, визначених статтею 4 Закону, вимог статті 8 цього Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи вищенаведене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму безоплатної приватизації земельних ділянок».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР

